

347.77

6th 1986

# ПАТЕНТИ И ПРАВА ИЗ ЊИХ ИЗВЕДЕНА КАО ПРЕДМЕТИ ДРУШТВЕНИХ УЛОГА



од

р. ЂОРЂА Ж. МИРКОВИЋА

професора Београдског универзитета

(Отисак из „Привредне јатакмице“ ревије Југословенског јурђушења  
за заштиту индустриске својине и сужбијање нелојалне јатакмице  
бр. 2, год. I, 1 април 1939 год.).



32566

ШТАМПАРИЈА „ЈУГОСЛАВИЈА“  
ЗЕМУН

Кр. Петра ул. 21. — Тел. 37-297

1939

Г. Dr Ристич  
из издаче осовине са  
издавачем

Уведено у нови инвентар бр.

1 јануара 1942 год.

Београд

817  
(1)

## Патенти и права из њих изведенa као предмети друштвених улогa

I. — Употреба многих патената претпоставља средства која прелазе материјалне могућности проналазача. Они су стога често принуђени да за комерцијално искоришћавање својих изума апелују на туђу помоћ, коју углавном добијају у виду зајма или образовањем друштва за финансирање тог искоришћавања или за његово вршење. Отуда питање, да ли проналазач може, уношењем патента или на њему заснованих права, постати члан једног таквог друштва, да ли, друкчије речено, ти патенти и права могу бити предмети апора или улога у стварима?

Трговачки законик<sup>1)</sup> и Закон о акционарским друштвима<sup>2)</sup> не дају дефиницију тих улога. Али се по првом у јавни или командитни ортаклук, наместо „капитала“, може „труд“ унети (§ 24 ст. 2 и § 25). А други допушта да се у основну главницу деоничке заједнице „урачунавају“ како новчани улози тако и вредности улога „који се не састоје у готовом новцу“ (чл. 8 ст. 2 т. 3 м. и чл. 12 ст. 4). За такво урачунавање зна и Трговачки закон Краљевине Југославије<sup>3)</sup>. Шта више он, у §-у 189 ст. 2, настоји да одреди појам ових последњих улога. Тога ради, наводи као примере телесне ствари, вредносне папире и имовинска права у опште<sup>4)</sup>. Постојећи законски прописи и они који ће доћи сматрају, да-кле, да предметом друштвеног улога може бити свако, материјално или духовно, добро које има позитивне вредности и које се, на основу те вредности, у саставу основне главнице, па према томе и иначе, дâ билансираји. Ка-ко патенти и права из њих изведенa неоспорно испуњавају ове услове, то се мора закључити да они могу сачињавати друштвене улоге. Утолико пре, што Закон о за-

<sup>1)</sup> Краљевине Србије, од 26 јануара 1860.

<sup>2)</sup> Такође Краљевине Србије, од 17 новембра 1898.

<sup>3)</sup> Од 20 октобра 1937 (који још није ступио на снагу).

<sup>4)</sup> Вили и § 421, који говори о улозима „који се не уплаћују законским плаќеним средствима“ (ст. 1).

штити индустриј. својине дозвољава проналазачу да се, ради искоришћавања свог патента, послужи неким од облика удрживања.<sup>5)</sup>

Изузетно, ипак, у акционарским и друштвима са ограниченим одговорношћу не могу бити предмети уложака у стварима патенти и лиценце чије се искоришћавање може вршити само путем занатске производње и занатске делатности у опште. По §-у 8 Зак. о зашт. инд. својине, патент је „право по коме његов власник може ... у виду занимања ... примењивати и употребљавати известан нов проналазак ... и предмете по њему израђене пуштати у промет“; могућност тог примењивања и употребљавања је суштаствени елеменат појма патента<sup>6)</sup>; тамо где ове могућности нема, нема ни патента; стога се не може замислiti нити постићи „голо“ право својине на патенту, без овлашћења за експлоатисање истог. То што важи за патент поготову вреди за лиценцу, која није ништа друго до „право употребе туђег патентираног“ изума (§ 25 З. о. з. инд. св.). Акционарска и друштва с. о. о., према томе, не могу прибавити патент или лиценцу чије искоришћавање не смеју упражњавати. Закон о радњама, пак, забрањује поменутим друштвима да оснивају занатске радње или да такве радње обављају (§ 9 ст. 2)<sup>7)</sup>. Она отуда немају правне могућности да, непосредно или преко другога<sup>8)</sup>, стекну патент или лиценцу који се могу употребљавати једино путем занатске производње и занатске делатности уопште. Самим тим, такав патент односно ли-

<sup>5)</sup> Та дозвола је прећутна и заснива се, с једне стране, на ст 2 §-а 23 Зак. о зашт. инд. својине по коме се патент „правним пословима“ може преносити и, с друге стране, на општим расматрањима из којих проистичи: да се циљ и предмет друштва слободно одређују; да се та слобода само законским наређењима може ограничити; и да таква ограничења, бар уколико се искоришћавања патента и у њему садржаних права тиче, не постоје. Напомињемо узгред да је француски законодавац из 1791 сматрао за нужно да у закону од 25 маја исте године унесе посебну забрану (art. 14) да би онемогућио да ималац патента оснива друштво ради његовог експлоатисања (Rodolphe-Rousseau, *Traité des sociétés commerciales*, 5<sup>e</sup> éd. 1921, t. I, стр. 24, n<sup>o</sup> 64). Такву забрану, која је у Француској 1806 год. укинута, наше законодавство не познаје.

<sup>6)</sup> Тачност таквог тврђења доказују и одредбе о одузимању патента због његовог неискоришћавања, као и установа принудне лиценце (§§ 32 и 26 З. о. з. инд. св.).

<sup>7)</sup> Вид. такође § 21 Зак. о зашт. инд. свој., по коме „право патента ни у ком случају не разрешава власнике од извршења прописа других постојећих закона и законитих наредаба“.

<sup>8)</sup> изведеним (деривативним) начином.

цена не може бити средство за уплату акција или основних улога према којима се одређују удели.

Осим тога, у друштвима у опште не смеју сачињавати улошке у стварима: а) допунски патент или лиценца истог, ако дотична заједница нема основни патент односно лиценцу за употребу њиме заштићеног изума или ако се оба та патента односно обе те лиценце једновремено не уносе, јер допунски патент и права из њега изведена деле судбину основног патента (§ 19 ст. 2 З. о. з. инд. св.)<sup>9)</sup>; б) зависни патент и њему одговарајућа лиценца уколико „претпостављају потпуну примену“ неког раније патентираног проналаска, сем када се дају уз право да се тај проналазак употребљава или када друштво тим правом већ располаже односно када има пуноважан основ за његово прибављање (§ 11 ст. 6 и 7 З. о. з. инд. св.)<sup>10)</sup>; с) уласнички патент узет као једна целина или лиценца таквог патента, без одобрења свих заједничара (§§ 18 и 23 З. о. з. инд. св.); г) будући или још не добијени патент као ни патент за још не пронађени изум, пошто они стварно и правно не постоје (§ 8 З. о. з. инд. св.)<sup>11)</sup>; д) лиценца везана за личност (која се као и свако друго персонално право не може преносити) јер предмет другарског улога прелази у својину друштва (*infra*); ћ) лиценца у опште, сем када се уноси заједно са предузећем коме је дата или са пристанком власника патента (§ 27 З. о. з. инд. св.).

II. — Улагањем патента или лиценце уноси се у друштво, не проналазак њима заштићен, него законским путем добијено право да се тај проналазак искључиво примењује и употребљава, односно, да се примењује и употребљава под условима одређеним у лиценци<sup>12)</sup>. Дотадањи носилац овог права лишива се

<sup>9)</sup> Ово разуме се не важи т. ј. допунски се патент може посебно као улог дати кад постане самосталан: стога што је основни патент одузет, поништен или напуштен.

<sup>10)</sup> Проста могућност за прибављање, која се своди на непостојање законских сметњи за стицање права које је у питању, није довољна: улог у стварима мора имати своју вредност у време састављања или измене Правила (према томе да ли се уноси у друштво у оснивању или у неко друштво које већ постоји); зависни патент и његова лиценца не вреде ништа све док јуридички није сигурно да ће се добити и главни патент или бар његова лиценца; те сигурности, међутим, немају случајева које смо горе, у тексту, означили. Види и § 26 З. о. з. с. (пријудна лиценца).

<sup>11)</sup> Али „право из пријаве патента“ (§ 23 ст. 1 и 2) и непатентирани проналасци могу бити предмети стварних улога, разуме се, као такви не као патенти.

<sup>12)</sup> Contrà: M. Hachenburg, *Kommentar z. Gesetz b. die Gesellschaften mit b. Haftung*, 5<sup>e</sup> Aufl. 1926, B. I, стр. 195, Anm. 17 ad § 5.

тако могућности да га убудуће користи. Самим тим, пре-  
стаје бити његов „власник“ (§ 83 З. о з. инд. св.), пошто се  
не може узети да се право на употребу и приме-  
ну једног изума има, али да се не сме вршити.<sup>13)</sup> Губитак власништва над овим правом исто је што и губи-  
так својине патента или лиценце, који се из њега управо и  
састоје. С друге стране, опет, патент или лиценца не може  
бити без имовинског носиоца, па кад улагач то својство,  
у односу на њих, више нема онда га мора имати заједница  
у коју су они унесени. Тако дакле патент и лиценца као  
предмети апора прелазе у својину друштва. То прелаже-  
ње иначе одговара законским наређењима о чланским уло-  
зима<sup>14)</sup> и, у исти мах, је у складу са особеном парсонал-  
ношћу трговачких облика удрживања<sup>15)</sup>, ма да се у су-  
щтини ништа не мења ни кад те персоналности нема<sup>16)</sup>. До  
прелаза својине патента или лиценце увек долази, само у  
овом последњем случају тај прелаз није потпун, изражава-  
се у виду уступања „идеалних делова“ и чини власником  
тих делова све другаре узете као заједничаре, а не дру-  
штво. Уосталом, формално се и тада уступање о коме  
је реч врши у корист тог друштва (иако оно по претпо-  
ставци нема способност да буде самосталан субјекат у пра-  
ву), пошто другари у својству сувласника врше прибавља-  
ње под његовом фирмом, која се сматра за заједничко  
име.

Закључак да се патенти или лиценце као улози у ствари-  
ма преносе на друштво, прихватају готово сви прет-  
ставници правне науке<sup>17)</sup>. Насупрот томе мишљења у ју-

<sup>13)</sup> Ако се не сме вршити то је зато што се право на то нема.  
<sup>14)</sup> Вид.: чл. 6 („располагати својом имовином“) 11, 14, 16 т. 2 г. и 33,  
ст. 2 Зак. о акц. др.; §§ 109, 166, 189, 424 ст. 2 новог Трговачког за-  
кона (за Краљевину Југославију).

<sup>15)</sup> Вид.: § 24 („обавезности ортаклука“) Трг. зак.; чл. 3 Зак. о  
акц. др.; §§ 127, 135, 179, 212 ст. 1 и 426 ст. 1 новог Трговачког закона.

<sup>16)</sup> Ова констатација има значаја за јавна трговачка друштва, за  
која многи тврде да нису самостални јуридички субјекти или правна  
лица.

<sup>17)</sup> Осим већ наведених писаца вид.: а) из француске литературе:  
Copper Royer, *Traité des sociétés anonymes*, 3<sup>e</sup> éd., 2<sup>e</sup> tirage, t. I, стр.  
351; H. Decugis, *Traité pratique des sociétés par actions*, Paris, 1920, стр.  
37 и след.; P. Pic, *Des sociétés commerciales*, 2<sup>e</sup> éd., t. I (1925) стр.  
37 (n<sup>o</sup> 35); Lyon-Caen et Renault, *Traité de Droit commercial*, 5<sup>e</sup> éd. t.  
II, 1. partie (1926) стр. 29 и след. (n<sup>o</sup> 21) и t. II, 2 partie (1929), стр. 71;  
б) из немачке литературе: J. Liebmann und Saeger, *Komm. zum Gesetz  
b. d. G. m. b. H.*, 7<sup>e</sup> Aufl. (1927), ad § 5 Anm. 11 (стр. 54) и ad §  
7 Anm. 7 (стр. 68); Neukamp-Becker, *Reichsgesetz b. die Gesell. m. b. H.*  
5<sup>e</sup> – 7<sup>e</sup> Aufl. (1922–1924), ad § 5 Anm. 4 и 9 (стр. 28 и 31); E. Brodmann,  
*Gesetz b. d. G. m. b. H.*, 2<sup>e</sup> Aufl. 1930, стр. 38; V. Ehrenberg, *Handbuch  
des gesamten Handelsrechts*, B. III, 1 Abt., стр. 123; и дела која они  
наводе.

риспруденцији су подељена. Већина одлука француских  
судова на пр. сматра: да се улагањем патента или лиценце  
уносе у заједницу не они сами него њихове вредно-  
сости; да стога то уношење не претпоставља цесију права  
из којих се дотични патент односно лиценца састоји; и да  
следствено овоме тужбу због повреде истих не може по-  
дићи друштво него онај који их је добио и који је њихо-  
ве вредности унео у заједницу<sup>18)</sup>.

III. — Било како му драго, кад нас је улагање патента  
и лиценце увек праћено преношењем права која их сачи-  
њавају. Како се, с друге стране, ово преношење према  
трећим лицима постиже уписом у патентни реги-  
стар, то је такав упис потребан и за поме-  
нuto улагање или извршење апора који  
се састоје из патента и лиценце. Питање је,  
само, када се тај упис има обавити? У овом погледу тре-  
ба пре свега правити разлику према томе да ли се патент  
и лиценца уносе у неку личну заједницу, као што су  
јавни и командитни ортаклук, или у деонично односно  
у друштво с. о. о. Имајући у виду да чланови личне заје-  
днице одговарају за њене обавезе не само оним што су  
по основу улога дали него и својом одвојеном имови-  
ном, законодавство није предузело никакве мере за за-  
штиту те заједнице од фиктивних апора или од прецењи-  
вања њихових вредности. Нарочито не постоје наређења  
која би одређивала време у коме се апори уопште мо-  
рају извршити. Једно је ипак сигурно: све док се не усту-  
пе персоналној заједници на начин који позитивно право  
предвиђа за њихов пренос, они не улазе у састав имови-  
не те заједнице, без обзира на то што су можда у уговору  
о истој или у уговору о повећавању основне главни-  
це<sup>19)</sup> означени као њени делови. Ово што важи за апоре  
уопште, вреди и за патенте и лиценце као предмете уло-  
га у стварима. Отуда се бар изјава на основу које се има  
приступити регистрацији њиховог преноса мора дати пре-  
но што их лична заједница, у средствима  
обзнате [објава извода уговора о ортаклуку<sup>20)</sup>], фирма,  
прочеље писама] или у другим актима преко  
којих та заједница долази у додир са  
спољним светом, почне да третира као  
своју властитост односно као саставне елементе  
наменске имовине.

<sup>18)</sup> R. Rousseau, t. I, стр. 25 n<sup>o</sup> 65; P. Pic, t. I, стр. 37 и 38 (n<sup>o</sup> 35)

<sup>19)</sup> Вид.: § 736 срп. Грађ. зак. и § 110 новог Трговачког закона

<sup>20)</sup> §§ 43 и 45 срп. Трг. зак.

Нешто друкчије је кад се патент и лиценца уносе у акционарско или у друштво с. о. о., мада су и тада два случаја могућа: или се, наиме, такво једно друштво тек оснива и поменути апори служе за формирање његове главнице или, напротив, оно већ постоји и патент односно лиценца је само једна од вредности којом се основна главница повећава. У првом случају пренос тог патента и лиценце убележава се у патентни регистар по обзнатији протоколације друштва, — обзнати коју нови Трговачки закон замењује увођењем тог друштва у трговачки регистар,<sup>21)</sup> — али се изјава потребна за убележавање преноса мора пре тога дати како би друштвена заједница по својој регистрацији, ово убележавање могла захтевати без учешћа онога који дотични патент или лиценцу уступа<sup>22)</sup>. Овакав закључак намећу: законске одредбе, по којима улози у стварима морају бити положени већ у моменту у коме друштво „почиње правно да постоји“, и чињеница да се упис преноса патента или лиценце не може обавити пре тог момента, који, опет, настаје тек са обзнатом протоколације (чл. 19 Зак. о акц. др.) односно са увођењем деоничког или друштва с. о. о. у трговачки регистар (§§-и 212 стр. 1 и 426 стр. 1 новог Трговачког закона).

У случају, пак, да се вредношћу патента или лиценце само повећава основна главница неког постојећег акционарског друштва упис преноса тог патента или лиценце, по данас важећим прописима, мора се обавити у међувремену од састанка скупштине из чл. 12 ст. 4 Зак. о акц. др. до протоколације извршеног повишења основне главнице, пошто, сједне стране, са одржавањем те скупштине, — која следује оној на којој је у виду измене правила одлучено о повишењу (чл. 63 истог зак.) и која коначно одређује вредност неновчаних улога и број акција које се за њих имају дати, — преузимање тих акција средством патента и лиценце постаје и за друштво обавезно; и пошто, с друге стране, за повећавање основне главнице сходно вреде наређења у закону предвиђена за њено првобитно образовање<sup>23)</sup>. Шта више, та се наређења, уколико се тичу извршења улога у стварима (па дакле и преноса патента и лиценце), могу, приликом повишења основне главнице, тачније примени-

<sup>21)</sup> Упоред.: чл. 19. Зак. о акц. друштвима са §§-има 212 ст. 1 и 426 ст. 1 југословенског Трговачког закона.

<sup>22)</sup> Упоред.: Образложење, ad § 189 in fine југ. Т. з.

<sup>23)</sup> Чл. 100 т. 3 у вези са члановима 16—19 Зак. о акц. др. — Ово проширење примене наређења о формирању основне главнице јесте, уосталом, једини начин да се спрече изигравања тих наређења.

ти, јер друштво већ располаже особеном правном персоналношћу.

За разлику од старог, нови Трговачки закон у §-у 355 ст. 2 т. 6, садржи изричан пропис о полагању апора који се урачунају у износ повећања друштвеног капитала. Тај пропис захтева да је регистрација преноса патента или лиценце обављена или бар да је то обављање „о бе з бе ћ е н о“ са тренутком уписа извршеног повишења основне главнице у трговачки регистар.<sup>24)</sup>

IV. — Ако се не уведе у патентни регистар пренос апора који се састоји из патента или лиценце и који се уступа уговором о оснивању друштва односно погодбом о преузимању акција или основног улога, дејствује искључиво између странака. Друштво постаје ималац патента или лиценце само у погледу на оног који их је уложио. Према трећим лицима, међутим, сопственик је и даље тај улагач (§ 28 Зак. о з. инд. св.). Стога се његови повериоци могу наплаћивати из вредности патента или лиценце, онако исто као што их он, у међувремену од склапања горе поменутог уговора или погодбе до регистрације преноса, може оптеретити или још једном отуђити. Користи ли се неком од ових могућности, друштву не остаје ништа друго до да тражи најнаду претрпљене штете и то: било од својих управних органа који су немарним вршењем повериене им дужности пропустили да захтевају да се обави упис преноса у патентни регистар; било од самог улагача, који је се обавезао да вредношћу патента или лиценце учествује у образовању или повишењу основне главнице друштва и који је, сходно наређењима Грађ. законика о промени односно продаји и куповини,<sup>25)</sup> дужан да се уздржи од свега што би мењало стање ствари које се у погледу патента или лиценце затекло у тренутку у коме је постало неопозиво обећање да се помоћу њих преузму

<sup>24)</sup> Напомињемо узгряд да ће ово питање, кад нови Трговачки закон ступи на снагу, вероватно постати предмет спора, пошто цитирани пропис није у складу са §-ом 347 ст. 1 и 2, који предвиђају: да и за повишење основне главнице вреди § 189 (посвећен између осталог извршењу улога у стварима при оснивању друштва) и да се тамо где он говори о „упису деоничког друштва у трговачки регистар“ подразумева „упис закључака о повишењу основне главнице у трговачки регистар“ (а не „упис извршеног повишења“ основне главнице, како то стоји у §-у 355 ст. 2 т. 6).

<sup>25)</sup> Ова се наређења, по најма, примењују на темељу аналогије и према томе: да ли се у заједници уноси само патент односно само лиценца (чист апор) или се напротив уз њих даје и извесна сума новаца и да ли, у овом последњем случају, већу вредност претставља први или други од саставних елемената тог мешовитог улога.



извесни члански улози или акције. Но то није све. Улагач патента односно лиценце одговара не само за штету коју друштву проузрокује неовлашћеним оптерећењем или поновним отуђењем тих предмета, него и за штету коју то друштво трпи од тога што он одбија да учини изјаву потребну за регистрацију њиховог преноса. Ово право да се од улагача тражи накнада штете односно користовање тог права не искључује: ни употребу мера предвиђених у закону и друштвеном уговору или правилима противу друштвених који одбијају да положе обећане улоге, ни подизање тужбе ради принудног извршења погодбе која је пријемом тог обећања склопљена. Исправност такве констатације потврђују у исти мах позитивни прописи<sup>26)</sup> и чињеница да се остварењем отштетног захтева не стиче заменска вредност за неположени основни улог. Отуда, даље, у случају да се са неког разлога, као што је утврђење да обећани патент не припада улагачу, безуспешно исцрпују правна средства за присилно увођење преноса у патентни регистар, друштво, упркос наплате отштетног захтева, о коме је напред било речи, трпи последице које иначе настају када се по извршеној регистрацији преноса поништи тако уступљени патент или лиценца.

V. — Ради одређивања тих последица, треба пре свега правити разлику: између друштва које је основано једино зато да би вршило експлоатацију патента или лиценце и у коме је, према томе; та експлоатација искључиви предмет предузећа и друштва које се њоме уопште не бави или које је врши поред неког другог пословања.

1. — Поништај патента или лиценце пренесених по основу апора на друштво прве врсте изазива његов престанак кад год је оно организовано у виду јавног или командитног ортаклука (§ 751 Грађ. зак.). С тога: ако се тај поништај деси у стадијуму оснивања једне од ових јединица, рад на њеном изградњивању мора се обуставити и наплаћени улози вратити; буде ли, међутим, патент односно лиценца поништена по образовању персоналног друштва или по отпочињању његовог самосталног правног живота, има се приступити ликвидацији. Продужење тог друштва средством промене предмета предузећа, с обзиром на већ наведени § 751 Грађ. зак., није могуће. Одлука у том смислу донета стварно је конститутивни акт једног новог колективног тела, који мора бити донет сагласно и уз учешће свих оснивача. Друкчије је по југословенском Трговачком закону.

<sup>26)</sup> Нарочито §§: 553 и 824 у вези §§-а 660, 634 и 655 срп. Грађ. зак.

Његови прописи прво не сматрају поништај патента или лиценце, чије искоришћавање сачињава предмет предузећа личних друштава, као законски и неизбежан узрок њиховог гашења. Тај поништај је само један од разлога на основу кога је известан другар властан тужбом тражити да суд изрекне престанак јединице (§ 138 ст. 1 и 2). Ово се изрицање, осим тога, променом предмета предузећа, да избеги. Закључак о тој промени може се донети и већином гласова, ако је такво одлучивање уговором унапред углављено (§ 122 ст. 2). За тај случај, нови Трговачки закон не предвиђа да другари који су гласали против могу из персоналног друштва да иступе. Али је сигурно да им та могућност стоји на расположењу бар у оним од тих друштава, која се могу и иначе отказати (§§ 136 т. 6 и 137). Изложена правила углавном вреде и за друштва с. о. о., с том разликом, ипак, што се у дотичним јединицама са више од пет чланова закључак о промени предмета предузећа доноси увек већином гласова и што другари који су гласали против те промене имају свагда законско право иступања (§§ 475 ст. 3 и 455 ст. 4 и 5 у вези §§-а 274 и 276).

Поништај патента или лиценце, унетих у акционарско друштво које се искључиво бави експлоатацијом њима заштићеног изума, није законски узрок престанка тог друштва (чл. 81 Зак. о акц. др.). Па ипак се мора приступити његовој ликвидацији, ако се, по поништају патента односно лиценце, на збору на коме је заступљена најмање половина основне главнице, не постигне, трочетвртинском већином гласова, промена предмета предузећа и на тај начин не омогући продужење јединице која у постојању тога предмета налази разлог за своје битисање (чл. 68 Зак. о акц. др.). Другари који не пристану на промену о којој је реч могу тражити да им се исплате акције (чл. 69). Ово што важи данас, важиће и по ступању на снагу новог Трговачког закона, пошто он, у §§-има 274 ст. 2 и 276, даје наређења у начелу истоветна са прописима чланова 68 и 69 срп. Зак. о акц. друштвима.

2. — Насупрот закључцима под 1, поништај патента или лиценце уложених у друштво које се тренутно не бави њиховом експлоатацијом или које је врши уз неке друге послове, не доводи у питање опстанак тог друштва. Наместо апора, који је имао за предмет поништени патент или лиценцу, њихов улагач мора, сходно одредбама о заштити из §§-а 544 и 555 Грађ. зак., дати одговарајућу вредност у новцу. Уколико се овим путем та вредност не постигне,

има се прићи мерама које Закон и Правила предвиђају противу другара који не одговарају својим чланским обавезама. Те мере могу довести до престанка чланства ненужног другара али не изазивају непосредно престанак самога друштва (§ 755 Грађ. зак., чл. 24 Зак. о ак. др.; §§ 146, 237—242 и 429—434 југ. Трг. зак.).

